

Arkeologene Kjetil Borthheim og Mari Krogstad Samuelsen er i full gang med å grave frem spor av steinalderen langs Tanangervegen.

Dette hengesmykke er en av gjenstandene arkeologene har funnet langs Tanangervegen til nå. (Foto: Arkeologisk museum)

– De visste hvor det var godt å bo

Langs Tanangervegen har arkeologene funnet spor etter hus både fra steinalderen, bronsealderen og jernalderen. – De visste hvor det var godt å bo allerede da, sier arkeolog Siv Anita Vikshåland.

TRINE BARKA HØJMARK • tekst og foto
trine.hojmark@solabladet.no

I forbindelse med utvidelse av Tanangervegen er arkeologene i full gang med å grave frem gamle skatter i området rundt Sola skole. Arkeologene gjorde mange funn på Utsola i høst og har store forventninger til også å finne mye på de seks områdene de skal grave ut langs Tanangervegen. Dette er andre ledd i utgravingene i forbindelse med Transportkorridor Vest.

– Nå er vi helt i startfasen og holder på å rense opp området, slik at vi kan få tatt et oversiktsbilde, forteller arkeolog Mari Krogstad Samuelsen, som selv er fra Tananger og synes det er kjekt å være med på store utgravinger nær sitt eget hjemsted.

Hun og kollega Kjetil Borthheim sitter på kne og graver i et hjørne av det store området arkeologene nå er i gang med. Bak dem holder en gravemaskin på å grave opp det siste laget med jord.

Flere bosettingsspor

Arkeologene satte i gang utgravingene langs Tanangervegen for en drøy måned siden og skal holde på til utover høsten. Foreløpig har de gravd opp tre av de seks områdene som er en del av prosjektet Tanangervegen.

– Vi har tre lokaliteter i nord som vi har begynt på, og så har

■ Finner spor av bosettinger fra steinalderen til bronsealderen

vi tre i sør som vi skal begynne på etterpå. Vi kommer nok til å holde på hele sommeren og utover høsten, sier prosjektleder Krister Scheie Eilertsen.

Alle de seks lokaliteter inneholder bosettingsspor fra flere perioder og allerede første dagen arkeologene satte i gang fant de strukturer. Det første feltet inneholdt hele 700 strukturer, dette innebærer blant annet stolpehull, grofter og tråkk.

Til nå har de funnet flere spor etter bosettingsplasser. Så det er tydelig at dette var en plass folk likte å bo. Det er funnet spor etter flere hus på et lite område, og det synes arkeologene er kult. I tillegg vitner sporene om at bosettingene foregikk i både steinalderen og bronsealderen, i tillegg til noen innslag av jernalderen.

– Folk har bodd her i flere tidsaldere og det har vært en kontinuitet i det. Det viser at det var godt å bo her, sier prosjektleder Siv Anita Vikshåland.

Hengesmykke og keramikk

De kan også se flere «aktivitetsområder» rundt bosettingene – som kokegrop. Vikshåland forteller at de kan se på steiner som har en formasjon at det for eksempel kan ha vært en kokegrop der. I tillegg ser arkeologene på lagene i jorden. Ved å se hvor jorden endrer farge kan de finne ut hvor langt ned de skal grave. Flintrester hjelper dem til å datere når bosettingene er fra, fordi de hadde ulike teknikker for å lage flintredskaper i de ulike tidsperiodene.

– Det er et møysommelig arbeid, men veldig kjekt, sier Vikshåland.

Nå er de snart ferdig med gravemaskinen på disse tre områ-

dene, og da gjenstår det å grave mer i de gropene de har funnet.

– Det pleier å dukke opp noen gjenstander, spesielt flint og keramikk. Disse er stort sett ødelagt, men kan fortelle oss mye, forteller Eilertsen.

Arkeologene har allerede funnet noen gjenstander. Blant annet et hengesmykke og et større stykke keramikk i tilknytning til et hus fra bronsealderen.

– Dette var et attraktivt område

I fjor ble det funnet mange rester etter steinalderen på Utsola. Det ble gjort hele 10.000 funn i uka. Blant annet ble det funnet beinrester av både mennesker og dyr og flere typer redskaper. Eilertsen synes derfor Tanangervegen er et spennende område å grave i fordi du kan se det i sammenheng med de andre områdene.

– Hvorfor tror dere folk likte å bo her?

– Vi ser ofte at steinalderbosettingene er i nærheten av hauger slik at de får ly. I tillegg var nok vegetasjonen annerledes her på den tiden og det kan ha vært mye skog her. Og når jordbruket kom, ble det naturlig å bosette seg i nærheten av store sletter, sier Borthheim.

– Dette er et frodig område og det er alltid attraktivt. De begynte med jordbruk på slutten av steinalderen og da var dette et attraktivt område nær sjøen og med god jord. I tillegg var det sentralt i regionen og man kunne lett komme seg hit med båt, sier Eilertsen.

– De visste hvor de ville bo allerede da, legger Vikshåland til.

Nå krysser arkeologene fingrene for at det blir en fin sommer med mye sol. De skal nemlig tilbringe hele ferien på feltet.

Når steinene ligger slik som dette kan det bety at det har vært en kokegrop her.

Dette bildet viser tydelig spor av bosetting. Du kan også se kokegrop og aktivitetsområder nær «husveggene». (Foto: Arkeologisk museum)